

ЎБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазири

_____ А.М. Хаджибаев

2021 йил «_____» _____

АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ
мутахассислиги бўйича тиббиёт кадрларни
клиник ординатура (резидентура)да қайта тайёрлаш
касбий тайёргарлик даражасига қўйилган
ДАВЛАТ ТАЛАБЛАРИ

Тошкент 2021

Тузувчилар:

Бабаджанова Г.С. - ТТА, Акушерлик ва гинекология кафедраси №1 профессори, т.ф.д.

Ешимбетова Г.З. - ТХКМРМ, Акушерлик ва гинекология перинатал тиббиёт кафедраси профессори, т.ф.д.

Муминова Н.Х. - ТХКМРМ, Акушерлик ва гинекология перинатал тиббиёт кафедраси доценти

Садикова Д.Р. - ТТА, Акушерлик ва гинекология кафедраси №2 доценти, т.ф.н.

Абдураимов Т.Ф. - РСНПМЦАГ укув ва симуляцион-тренинг маркази директори, к.и.х.

Такризчилар:

Юлдашева Д.Ю. - ТТА, 2-сон Акушерлик ва гинекология кафедраси доценти, т.ф.д.

Зуфарова Ш.А. - ТошПТИ, Акушерлик, гинекология ва болалар гинекологияси кафедраси доценти, т.ф.д.

Мутахассислик бўйича тиббиёт кадрларни клиник ординатура (резидентура)да қайта тайёрлаш касбий тайёргарлик даражасига қўйилган давлат талаблари (кейинги матнда Талаблар деб юритилади) ҳуқуқий-меъёрий ҳужжат бўлиб, у касбий фаолият турига мувофиқ ҳолда масалаларни еча оладиган малакали мутахассисларни тайёрлаш учун зарур бўлган минимал ҳажмдаги билим ва кўникмалар стандартини ўзида намоён этади.

Мазкур Талаблар клиник ординатура (резидентура)нинг ҳар бир алоҳида олинган ихтисослигига қўйилган тегишли талабларни ишлаб чиқиш учун стандарт ҳисобланади.

Мутахассиснинг дипломдан кейинги касбий тайёргарликка қўйилган талабларни ишлаб чиқиш вазифалари шакл ва мазмун бўйича ягона бўлган амалий соғлиқни сақлаш муассасаларида тўлиқ мустақил ишлай оладиган ва уни кейинчалик эгаллаётган лавозим ва иш жойига мувофиқ ҳолда беморларга юқори малакавий ёрдам кўрсатиш учун зарур бўлган касбий фаолияти давомида такомиллаштирадиган мутахассисни кўп босқичда тайёрлаш тизимини яратиш ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тиббиёт ва фармацевтика узлуксиз касбий таълими муассасалараро Мувофиқлаштирувчи кенгашининг 2021 йил 6 октябрдаги 2-сонли баённомаси билан маъқулланган.

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР ВА ҚЎЛЛАНИЛИШ СОҲАСИ

1.1. Мазкур меъёрий ҳужжат Акушерлик ва гинекология мутахассислик бўйича клиник ординатура (резидентура)да мутахассисларнинг тайёргарлик даражасига қўйилган давлат талабларнинг йиғиндиси ҳисобланади.

II. АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА ЎҚУВ ЖАРАЁНИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ТАВСИФИ

2.1. Акушерлик ва гинекология мутахассислиги бўйича ўқишнинг меъёрий муддати 2 йилни ташкил этади. Клиник ординатор (резидент)ни максимал ўқув юкламаси ҳафтада 36 соат бўлиб, мустақил ишга 1 ҳафтада 18 соат ажратилади, умумий юклама 54 соатни ташкил қилади.

2.2. Мустақил иш вақтига раҳбар томонидан тасдиқланган режага мувофиқ ойига 2 та мажбурий тунги (кечки) навбатчилик ҳам киритилади.

2.3. Умумий ўқув юклама ҳажми ва тайёрлаш вақти қуйидагича тақсимланади:

- 93,4% - мутахассислик модулларини ўрганиш;
- 1,1% - умумметодологик ва номутхассис ёндош тиббий модулларни ўрганиш;
- 4,5% - ёндош мутахассислик модуллар;
- 1% - аттестацияларга ажратилади.

Ўқув ва индивидуал режани тузиш давомида клиник ординатор (резидент)лар 2- ва 4-семестрдан сўнг ишлаб чиқариш (малака) амалиётини ўташларини ҳисобга олиш лозим. Амалиётни 3-томонлама тузилган шартномага мувофиқ, клиник ординатор (резидент)ни кейинчалик ишга жойлашиши тахмин қилинаётган тиббиёт муассасасида ўташи тавсия қилинади.

2.4. Ўқув жараёни кредит-модул тизими асосида амалга оширилади.

III. АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ МУТАХАССИСНИНГ КАСБИЙ ФАОЛИЯТИНИНГ ТАВСИФИ

3.1. Мутахассиснинг касбий фаолияти соҳаси ёрдам (даволаш-профилактика, тиббий-ижтимоий ва бошқалар) кўрсатиш (масалан: акушерлик ва гинекология соҳасида) ёрдамини сифатини лозим даражада таъминлаш йўли билан аҳолининг соғлиғини сақлаш ва яхшилашга қаратилган фаолият технологиялари, восита, услуб ва усулларининг йиғиндиси.

3.2. Мутахассиснинг касбий фаолияти объектлари қуйидагилар ҳисобланади:

- барча ёшдаги аёллар
- аҳоли репродуктив соғлиқни сақлаш, соматик ва гинекологик касалликлар профилактикасини таъминлаш, касалликка ташхис қўйиш ва даволаш учун шароитларни яратишга қаратилган восита ва технологияларнинг йиғиндиси.

3.3. Акушерлик ва гинекология ихтисослик бўйича мутахассис қўйидаги турдаги касбий фаолиятига тайёргарлик кўради:

- профилактика;
- ташхислаш;
- даволаш;
- реабилитация;
- психолого-педагогик;
- ташкилий-бошқарув;

Мутахассис асосан эгаллаган ихтисослиги бўйича касбий фаолиятни амалга оширишга тайёрланади.

Ўқиш тугагандан сўнг битирувчига у эгаллаган шифокорлик фаолияти бўйича касбий фаолиятни амалга оширишга ҳуқуқ берадиган белгиланган намунадаги гувоҳнома берилади.

3.4. Мутахассис акушер-гинеколог касбий фаолият турларига мувофиқ ҳолда қўйидаги касбий вазифаларни ечиши лозим:

- профилактика фаолияти (бирламчи, иккиламчи ва х.к.):

-репродуктив тизимининг бузилишларини, гинекологик касалликларни олдини олиш бўйича профилактика тадбирлари (мулоқот, давра суҳбатлари, учрашувлар, маърузалар ва х.к.)ни ташкил этиш ва ўтказиш; соғлом турмуш тарзи, тўғри овқатланишни тарғибот қилиш; замонавий тиббий муаммолар (COVID-19 каби)да профилактик ишларни олиб бориш,

- ташхисга оид фаолияти:

-клиник ва лаборатория-дастакли тадқиқот усуллари асосида хомиладорларда ва гинекологик беморларда касаллик ва патологик ҳолатига замонавий клиник ва лаборатор текширувлар асосида ташхис қўйиш;

- даволаш фаолияти:

-хомиладорларнинг шошилиш ҳолатларида бирламчи ёрдам кўрсатиш; хомиладор аёлларда уз вақтида патологик ҳолатларни аниқлаб стационарга госпитализация қилиш;

-консерватив ва жарроҳлик усулларидадан фойдаланган ҳолда даволаш; дори-дармонлар билан ишлаш ва уларни сақлаш қоидаларига риоя қилиш;

- реабилитацияга оид фаолияти:

-акушерлик ва гинекологик беморлар ўртасида реабилитация тадбирларини ўтказиш;

-реабилитацияга муҳтож бўлган акушерлик ва гинекологик касалларда даволаш учун жисмоний тарбия, физиотерапия ва ноънанавий терапия усуллари (рефлекс терапияси, фитотерапияси, гомеопатияси) воситаларидан фойдаланиш; ва бошқалар;

- психолого-педагогик фаолияти:

-ўсмиралар ўртасида репродуктив тизим гигиенаси тўғрисида дарслар олиб бориш, хомиладорлар ва туккан аёллар ўртасида психо-профилактик дарслар олиб бориш;

-туккан аёл ва уни яқинларига критик вазиятларда психологик ёрдам кўрсатиш;

- ташкилий-бошқарув фаолияти:

-акушерлик ва гинекологияга ихтисослашган тиббий ташкилотларда тиббий ходимларнинг меҳнатини ташкил этиш, функционал мажбуриятларни ва уларни амалга оширишнинг оптимал алгоритминини аниқлаш;

-меҳнатни муҳофаза қилиш ва хавфсизлик техникаси бўйича тадбирларни уюштириш, касбий касалликларни профилактика қилиш, экология хавфсизлигига амал қилиш ва уни таъминлаш устидан назорат қилиш;

-акушерлик ва гинекологияга ихтисослашган тиббий ташкилотларда ҳисоб юритиш-ҳисобот бериш бўйича тиббий ҳужжатларни юритиш;

-меҳнатга лаёқатсизлигини экспертизадан ўтказиш;

-акушерлик ва гинекологияда даволаш-диагностика ва реабилитация-профилактика ёрдам кўрсатиш сифатини назорат қилиш;

-иш бўйича ёзишмалар (хизматдаги хатлар, таҳлилий материаллар, хатлар)ни юритиш;

Клиник ординатор (резидент)лари билим ва кўникмалар ҳажмини кенгайтириш мақсадида клиник ординатура(резидентура)да тайёргарлик кўриш бўйича шахсий режадан ташқари амалга ошириладиган **илмий-тадқиқот фаолиятига** жалб қилиниши мумкин:

-илмий адабиётлар ва расмий статистика маълумотларининг таҳлили;

-энг сўнги илмий муаммолар бўйича рефератларни тайёрлаш;

-акушерлик ва гинекология соҳасида янги усул ва технологияларни ишлаб чиқиш бўйича алоҳида илмий-тадқиқот ва илмий-амалий масалаларни ечишда иштирок этиш;

-статистик таҳлилни олиб боришда иштирок этиш ва амалга оширилган тадқиқот бўйича таҳлилий маърузани тайёрлаш;

-мақола ва тезисларни ёзиш ва чоп этиш;

-янги тиббий-ташкилий технологияларни тиббий ташкилотлар фаолиятига татбиқ этишда инновацион-технологик хатарларнинг самарадорлигини баҳолашда иштирок этиш.

IV. АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ МУТАХАССИСНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ЎҚУВ (МОДУЛ) ДАСТУРИНИ ЎЗЛАШТИРИШГА ҚЎЙИЛГАН ТАЛАБЛАР

4.1. Битирувчи қуйидаги **умуммаънавий компетенциялар (УК)**ни ўзлаштириши лозим:

Ижтимоий аҳамиятга эга бўлган муаммо ва жараёнларни таҳлил қилиш, турли касбий ва ижтимоий фаолиятида гуманитар, табиий-илмий, тиббий-биологик ва клиник фанлар усуллари амалиётда қўллаш қобилияти ва тайёрлиги;

дунё қарашга оид, ижтимоий ва шахсга қаратилган фалсафага оид муаммоларни, асосий фалсафа тоифаларини таҳлил қилиш, ўзини такомиллаштириш қобилияти ва тайёрлиги;

муҳим сиёсий воқеалар ва тенденцияларни таҳлил қилиш, сиёсий ҳаётда маъсулият билан иштирок этиш, асосий тушунчалар, жаҳон тарихий жараёнининг қонуниятларини билиш. Миллий мустақиллик ғояларини тушиниш ва тарғибот қилиш, ўз мамлакатига ватанпарварлик ҳиссини уйғотиш; тарихий обидалар ва анъаналарга ҳурмат ва эҳтиром қилиш, давлат сиёсатини баҳолаш қобилияти ва тайёрлиги;

ёш авлодни ватанпарварлик ва Ватанга хизмат қилиш руҳида тарбиялаш, тарихий обидалар ва анъаналарга ҳурмат ва эҳтиром қилиш, давлат сиёсатини баҳолаш қобилияти ва тайёрлиги;

мамлакатнинг энг янги тарихини ва тарихий-тиббий атамаларни билишқобилияти ва тайёрлиги;

иқтисодий муаммолар ва ижтимоий жараёнларни таҳлил қилиш, иқтисодий самарадорлик кўрсаткичларини ҳисоблаш услубиётидан фойдаланиш; иқтисодиётнинг ривожланиш даражасини тавсифловчи кўрсаткичларни умумлаштирадиган бозор хўжалик юритиш механизмларини билиш қобилияти ва тайёрлиги;

мантиқий ва асосланган таҳлил қилиш, оммада нутқ сўзлаш, мулоқот ва суҳбат олиб бориш, касбий мазмундаги матнларни таҳрирлаш, ҳамкорлик қилиш ва низоларни ечиш, бағрикенглик қилиш қобилияти ва тайёрлиги;

ҳаётда сўзлаш даражасида чет эл тилларидан бирини билиш, давлат тилида ёзма ва оғзаки коммуникация қилиш қобилияти ва тайёрлиги;

бошқарув усулларида фойдаланиш, ижрочиларнинг ишларини ташкил этиш, турли фикрлар шароитида ва ўз касбий компетенция доирасида маъсул бошқарув қарорларини топиш ва қабул қилиш қобилияти ва тайёрлиги;

ўз фаолиятини жамиятда қабул қилинган маънавий ва ҳуқуқий меъёрларни ҳисобга олган ҳолда амалга ошириш, шифокорлар этикаси, махфий ахборот билан ишлаш бўйича қонун ва ҳуқуқий-меъерий ҳужжатларга амал қилиш, шифокорлар сирини сақлаш қобилияти ва тайёрлиги.

4.2. Битирувчи қуйидаги *касбий компетенциялар (КК)*ни ўзлаштириши лозим:

касбдошлар, ўрта ва кичик тиббий ходимлар, беморлар ва беморлар қариндошлари билан мулоқот қилганда шифокорлик фаолиятининг этика ва деонтолик жиҳатларини амалга ошириш қобилияти ва тайёрлиги;

касбий фаолиятни такомиллаштириш мақсадида назарий билим ва амалий кўникмалардан фойдаланган ҳолда қарорларни топишга асосланган умумқабул қилинган далилли тиббиётга таянган ҳолда тиббий ахборотни таҳлил қилишга нисбатан тизимли ёндошувни шакллантириш қобилияти ва тайёрлиги;

интизом, маъмурий, фуқаролик-ҳуқуқий, жиноий жавобгарликни ҳис этган ҳолда шифокорлик ҳатоларни олдини олиш учун ўз фаолиятининг натижаларини таҳлил қилиш қобилияти ва тайёрлиги;

беморларда сўровнома, физикал кўриги, клиник текшируви, замонавий лаборатория-дастакли тадқиқот, биопсион, операцион ва секцион материалнинг морфологик таҳлилини олиб бориш ва уларнинг натижаларини изоҳлаш, амбулатория ва стационар беморнинг тиббий картасини ёзиш қобилияти ва тайёрлиги;

клиник аломатларни патофизиологик таҳлилни олиб бориш, беморларда уларнинг ёши ва жинсини ҳисобга олган ҳолда ташхис қўйиш, даволаш, реабилитация ва профилактика қилиш бўйича патогенетик жиҳатдан ўзини оқлаган усул (тамойил)ларни асослаш қобилияти ва тайёрлиги;

асептик ва асептика қарши усулларни қўллаш, тиббий дастаклардан фойдаланиш, тиббий муассасасида даволаш ва ташхис қўйиш хоналарига санитария жиҳатдан ишлов бериш, оғир касалланган беморларга қараш техникасини билиш қобилияти ва тайёрлиги;

эпидемиологик вазиятни ҳисобга олган ҳолда замонавий тиббий муаммо COVID-19 хавfli вирус касаллигини ташхислаш, пандемияга қарши керакли тадбирлар, касалликни олдини олиш, даволаш, хомиладор аёлларда кечишини билиш, оғир асоратларни олдини олиш, тугдириш тактикасини билиш, қўллаш қобилияти ва тайёрлиги;

тирик одамларни суд-тиббий текширувидан ўтказиш; процессуал ҳаракатларида мутахассис ёки эксперт сифатида иштирок этиш учун жалб қилган ҳолларда суд-тиббий экспертиза объектларини лаборатория тадқиқот натижаларини изоҳлаш қобилияти ва тайёрлиги;

беморларга қараган пайтида ишлатиладиган тиббий-техника аппаратураси билан ишлаш, компьютер техникасидан фойдаланиш, турли манбалардан ахборотни олиш, глобал компьютер тармоқларида ахборот билан ишлаш; касбий вазифаларни ечиш учун замонавий ахборот технологияларнинг имкониятларини қўллаш қобилияти ва тайёрлиги;

4.2.1. Профилактика фаолияти:

Аҳолининг соғлиғини яхшилаш ва сақлаш бўйича илмий асосланган тадбирларни ишлаб чиқиш мақсадида турли тиббий ташкилотлар бўлинмалар даражасида аҳолининг соғлиғи кўрсаткичлари бўйича ахборотни йиғиш ва тиббий-статистика таҳлил қилиш бўйича замонавий ижтимоий-гигиена услубиётини қўллаш қобилияти ва тайёрлиги;

касалликнинг ривожланишида табиий ва тиббий- ижтимоий омилларни баҳолаш усулларида фойдаланиш, уларни тўғрилаш, инфекция, паразитар ва инфекцияга оид бўлмаган касалликларни олдини олиш бўйича профилактика тадбирларини амалга ошириш, гигиена масалалари бўйича санитария-тарғибот ишларини олиб бориш қобилияти ва тайёрлиги;

радиация ҳолатининг ёмонлашиши ва табиий офатларда эпидемияга қарши тадбирларни олиб бориш, энг хавфли инфекция ўчоғида аҳолини ҳимоялаш қобилияти ва тайёрлиги;

4.2.2. Ташхисга оид фаолияти:

биологик суюқликларни биокимё тадқиқ этиш натижалари асосида ҳамда орган, тизимлар ва бутун организм бўйича патологиянинг кечиши қонунларини ҳисобга олган ҳолда ташхис қўйиш қобилияти ва тайёрлиги;

алоҳида орган ва тизимларнинг фаолият кўрсатиш қонуниятларини таҳлил қилиш, касалликлар ва патологик жараёнларга ўз вақтида ташхис қўйиш учун усмир кизлар ва аёллар организмларнинг функционал ҳолатининг анатомия-физиологик асослари, клиник-иммунологик текширувнинг асосий услубиёти ва баҳолаш бўйича билимлардан фойдаланиш қобилияти ва тайёрлиги;

акушерлик ва гинекологик касалликлар билан касалланган беморларда бутун организмнинг органлари, тизимлари бўйича патологиянинг кечиши қонунларини ҳисобга олган ҳолда тиббий-биологик ва клиник фанлар асослари бўйича билимлардан фойдаланган ҳолда касалликларнинг асосий патологик аломат ва белгиларини аниқлаш. Турли касалланиш ва патологик жараёнларда турли орган ва тизимларнинг фаолият кўрсатиш қонуниятларини таҳлил қилиш, соғлиқ билан боғлиқ Халқаро касалликлар ва муаммоларнинг статистик таснифи (ХКТ)ни ҳисобга олган ҳолда (асосий, ҳамроҳ бўлувчи, оғирлашган) ташхис қўйиш алгоритмидан фойдаланиш, шошилиш ва ҳаётга хавф солувчи ҳолатни аниқлаш бўйича асосий ташхис қўйишга оид тадбирларни ўтказиш қобилияти ва тайёрлиги;

муваффақиятли ўқув-профилактика фаолияти учун организмнинг физиологик ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда акушерлик ва гинекологик патологиялар бўйича замонавий ташхис қўйиш технологиялар натижаларини таҳлил қилиш ва изоҳлаш қобилияти ва тайёрлиги;

4.2.3. Даволаш фаолияти:

акушерлик ва гинекологик касалликлар билан касалланган беморларда касалликнинг оғирлашиши ва (ёки) ўлим ҳолатига олиб келиши мумкин бўлган ҳолатларда асосий даволаш тадбирларини ўтказиш қобилияти ва тайёрлиги;

хомиладорлар ва гинекологик беморларни аниқланган ташхисга мувофиқ ҳолда тўғри (консерватив ва жарроҳ) даволаш, соматик патология билан касалланган беморларни медикаментоз ва медикаментоз бўлмаган терапияни танлаш алгоритмларини амалга ошириш қобилияти ва тайёрлиги;

шошилиш ва ҳаётга хавф солувчи ҳолатлар юзага келган ҳолларда биринчи тиббий ёрдамни амалга ошириш қобилияти ва тайёрлиги;

акушерлик ва гинекологик патологиясига эга беморларда тиббий овқатланишни ташкил этишда асосий тамойилларни кўрсатиш ва қўллаш қобилияти ва тайёрлиги;

4.2.4. Реабилитацияга оид фаолияти:

Репродуктив тизим патологияси билан касалланган беморларда турли реабилитацион (тиббий, ижтимоий ва касбий) тадбирларни қўллаш, касалликларни бошдан кечиргандан кейин жисмоний тарбия билан шуғулланиш бўйича ихтисослашган гуруҳларга юбориш қобилияти ва тайёрлиги;

морфофункционал мақомига қараб ҳаракатланиш фаоллигининг оптимал режимини танлаш бўйича тавсияларни бериш, жисмоний тарбия даволаш воситаларини, физиотерапия, рефлексотерапия, фитотерапия, гомеотерапия ва бошқа медикаментоз бўлмаган терапия воситаларини беришга кўрсатмалар ва қарши кўрсатмаларни тайинлаш. Гинекологик касалларни даволашда асосий курорт омилларидан фойдаланиш қобилияти ва тайёрлиги;

4.2.5. Психологик-педагогик фаолияти:

ушмирлар орасида репродуктив тизим фаолияти ва гигиенаси тугрисида суҳбатлар ўтказишга тайёрлиги;

аҳолига, беморларга ва уларнинг оила аъзоларига ўзларини ва атрофдаги аҳолини соғлиқни тиклашга ва мустаҳкамлашга, профилактик куриклар моҳияти, эрта никоҳлар зарарлиги ва бошқа долзарб мавзуларга қаратилган дарслар ва суҳбатлар ўтказишга қобилияти ва тайёрлиги;

хомиладор аёллар билан нормал хомиладорлик ва тугрук кечиши тугрисида спихо-профилактика дарсларини ўтказишга тайёр булиши; чакалоқлар парвариши, курак сути моҳияти, чилла даврида контрацепция усулини танлашда суҳбатлар ўтказишга тайёрлиги;

огир вазиятлар, хомиладорлик йукотмалар ёки чакалок нобуд булганда, аёлда критик холатлареки улим холатлари содир булганда беморларга ва якинларига психологик ёрдам курсатишга қобилияти ва тайёрлиги;

4.2.6. Ташкилий-бошқарув фаолияти:

соғлиқни сақлаш соҳасида қабул қилинган меъёрий ҳужжатлар (Ўзбекистон Республикаси қонунлари, техник регламентлар, халқаро ва миллий стандартлар, бўйруқлар, тавсиялар, атамалар, халқаро бирликлар тизими (СИ), амалдаги халқаро таснифи) ҳамда тиббий ташкилотнинг сифатини ва самарадорлигини баҳолаш учун ҳужжатлардан фойдаланиш қобилияти ва тайёрлиги;

акушерли ва гинекология соҳасида тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича турли тиббий ташкилотларнинг ташкилий тузилмаси, бошқарув ва иқтисодий фаолияти бўйича билимлардан фойдаланиш, уларнинг таркибий тузилмаларнинг фаолият кўрсатиш кўрсаткичларини таҳлил қилиш, репродуктив тизим патологиялари ва гинекологик касалликлар соҳасида тиббий ёрдам кўрсатишда замонавий тиббий-ташкилий ва ижтимоий-иқтисодий технологияларнинг самарадорлигини баҳолаш ишлаш қобилияти ва тайёрлиги;

акушерлик ва гинекологияга ихтисослашган тиббий ташкилотларнинг ўрта ва кичик тиббий ходимларнинг унумли меҳнат тақсмотини таъминлаш; уларни акушерликга ихтисослашган тиббий ташкилотларда олиб бориладиган асосий манипуляция ва амалларга ўргатиш қобилияти ва тайёрлиги;

репродуктив тизим патологиясида меҳнат қобилиятини (турғун ва вақтинча) экспертиза қилиш масаласини ечиш, тегишли ҳужжатни расмийлаштириш, кичик чанок аъзоларини касалликлари билан касалланган беморларни тиббий-ижтимоий экспертизага йўналтириш зарурлигини аниқлаш, бачадон ва ортиклари билан касалланган беморлар орасида инвалидизациялаш профилактикасини олиб бориш қобилияти ва тайёрлиги;

V. АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ МУТАХАССИСНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ЎҚУВ (МОДУЛ) ДАСТУРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ШАРТЛАРИГА ҚЎЙИЛГАН ТАЛАБЛАР

5.1. Клиник ординаторлар (резидентлар)ини тайёрлайдиган муассасалар таълим дастурини амалга ошириш учун етарли ўқув ва ўқув-услугий базасига эга бўлиши лозим. Масофавий таълимни амалга ошириш учун шарт-шароитлар мавжуд бўлиши лозим.

5.2. Унификациялаштирилган ўқув режа ва таълим дастурлари асосида таълим муассасасининг имкониятларини ҳисобга олган ҳолда (кўпи билан

15-20% ўзгартириш киритилган ҳолда) мутахассислик бўйича ишчи ўқув режаси ва ишчи дастури, унинг асосида эса клиник ординатор (резидент)нинг шахсий тайёргарлик режаси ишлаб чиқилади.

5.3. Мутахассисни тайёрлаш бўйича ишчи ўқув дастури тиббиёт, фан, техника, маданият, иқтисодиёт, технологиялар, ижтимоий соҳалар, кадрлар буюртмачилари ва истеъмолчиларнинг талабларидан келиб чиққан ҳолда ҳар йили кўриб чиқилиши ва янгиланиши лозим (олдингисидан камида 5-10 % ҳажмда).

5.4. Клиник ординаторлар (резидентлар)ни тайёрлайдиган муассасалар таълим ўқув дастури асосида мустақил тарзда мутахассисни тайёрлаш бўйича ўқув-услубий мажмуаси (ЎУМ), календар ўқув жадвали, тегишли таълим технологияларни амалга оширишни таъминловчи ҳар бир бўлим бўйича услубий ва тарқатма материаллар, тест топшириқлари банки, назорат саволлари ва вазиятли мисолларни ишлаб чиқади ва тасдиқлайди.

5.5. Компетентлик ёндошуви ўқув жараёнида таълим оловчиларнинг касбий кўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш мақсадида аудиториядан ташқари ишлари билан бирга фаол ва интерфаол машғулот олиб бориш шакллари (компьютер семуляциялар, ишбилармон ва ролли ўйинлар, аниқ вазиятларни ечиш, психологик ва бошқа тренинглар)дан кенг фойдаланишни кўзда тутган ҳолда амалга оширилши лозим.

5.6. Ҳар бир модулнинг ўқув дастурида мутахассисни тайёрлаш ўқув дастури бўйича эгаллаган билим, амалий кўникма ва компетенцияларн уйғунлашган ҳолда таълимнинг якуний натижалари аниқ шаклланган бўлиши лозим.

5.7. Клиник ординатор (резидент)ларни тайёрлайдиган муассасалар таълим оловчиларига ўз таълим дастурини, шу жумладан шахсий таълим режаларини шакллантиришда иштирок этиш бўйича реал имкониятларни таъминлаши шарт.

5.8. Таълим олиш пайтида барча тегишли машғулот турлари: семинар, маъруза, клиник амалий машқлар ва х.к. кўзда тутилади.

5.9. Ўрнатилган қонуний ва бошқа меъёрий ҳуқуқий ҳужжатлардан ташқари ўқувчилар қуйидаги ҳуқуқ ва мажбуриятларга эгадирлар:

- таълим оловчи шахслар модул (бўлимлар)ни ўзлаштиришга берилган ўқув вақт ҳажмининг доирасида мутахассисни тайёрлаш бўйича унификациялаштирилган таълим дастури (масалан, УТД ва бошқа дастакли тадқиқотлар)да кўзда тутилмаган аниқ фан (модул)ларни танлаш ҳуқуқига эга;

- таълим оловчи шахслар тегишли ҳужжат бўлган ҳолларда клиник ординаторларини тайёрлайдиган бошқа муассасадан ўтказилганда

аттестация натижалари асосида илгари ўзлаштирилган фан (модул)ларни қайта зачет қилиш ҳуқуқига эга;

- таълим олувчилар белгиланган муддатда мутахассисни тайёрлаш дастурида кўзда тутилган барча топшириқларни бажариши шарт.

5.10. Мутахассисни тайёрлаш бўйича таълим дастурлари одатда ўқитилаётган модул ихтисослигига мос келувчи базавий маълумотга эга бўлган ҳамда илмий ва (ёки) илмий-услубий фаолият билан мунтазам равишда шуғулланувчи илмий-педагогик кадрлар билан таъминлаш орқали амалга оширилиши лозим.

Мазкур таълим дастури бўйича таълим жараёнини таъмин этувчи ўқитувчиларнинг умумий ҳажмидан илмий даража ва (ёки) илмий унвонга эга бўлган ўқитувчиларнинг улуши камида 65 фоизни ташкил этиши лозим.

Таълим жараёнига мазкур соҳадаги ташкилот ва муассасаларнинг амалдаги раҳбарлари ва ходимлари ҳамда амалий соғилиқни сақлаш муассасаларининг юқори малакали мутахассислари жалб қилиниши мумкин.

5.11. Таълим олувчи шахсларнинг аудиториядан ташқари (ўз-ўзини тайёрлаш) ишлари услубий таъминоти ва уни бажаришга кетган вақтни асослаш билан бирга олиб борилади.

5.12. Ҳар бир таълим олувчи асосий таълим олиш модуллари бўйича нашрларни ўз ичига олувчи ҳамда ўқув ва ўқув-услубий адабиётларнинг ҳуқуқ эгалари билан тўғридан-тўғри шартномалар асосида шаклланган электрон-кутубхона тизимидан фойдаланиш шароитлари билан таъминланиши лозим.

VI. АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ МУТАХАССИСИНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ЎҚУВ (МОДУЛ) ДАСТУРЛАРИНИ ЎЗЛАШТИРИШ СИФАТИНИ БАҲОЛАШ

6.1. Клиник ординатор (резидент)ларини тайёрлайдиган муассасалар тайёрлаш сифатини қуйидагилар орқали кафолатни таъминлаши лозим:

иш берувчиларнинг вакиллариини жалб қилган ҳолда битирувчиларни тайёрлаш сифатини таъминлаш бўйича стратегияни ишлаб чиқиш;

таълим дастурини мунтазам равишда мониторинг қилиш, тақриз қилиш;

таълим олувчи шахсларнинг билим ва кўникма даражасини баҳолаш бўйича объектив амалларни, битирувчиларнинг компетенцияларни ишлаб чиқиш;

ўқитувчиларнинг компетентлигини таъминлаш;

фаолият (стратегия)ни баҳолаш учун келишилган мезонлар бўйича ўз-ўзини текширишни мунтазам равишда олиб бориш ва иш берувчиларнинг

вакилларини жалб қилган ҳолда мутахассисни тайёрлайдиган бошқа муассаслар билан солиштириш;

6.2. Мутахассисни тайёрлаш бўйича таълим дастурини ўзлаштириш сифатини баҳолаш модулни ўзлаштириш бўйича жорий ва оралиқ назорати, таълим олувчиларнинг аттестациядан ва битирувчиларнинг якуний давлат имтиҳони дастлабки аккредитация билан ўтказишни ўз ичига олиши лозим.

6.3. Таълим олиш жараёнида клиник ординатор (резидент)лар билими ва малакасини баҳолашда ECTS баҳолаш тизими қўлланилади.